

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Luis Mari Goikoetxea Mujika Goiko

*Zumaja,
Gipuzkoa
(1949)*

Aurkibidea

Biografia

San Telmo kalean hazi zen "Goiko" eta Arrangoletako eskolara joan zen umetan. Lanbidez arotza, Ostolaza aroztegian egin zituen lehen urteak eta ondoren Xey altzari enpresan ibili zen erretiratu arte. Musikari familiakoa, 9 urterekin dagoeneko bandan parte hartzen zuen. Tronboia izan da bere instrumentua eta hainbat txarangatan ere parte hartu izan du. Arrauna izan da bere beste pasioa; izan ere, 30 urte baino gehiago eman ditu Aita Mari Arraun Elkarteko zuzendaritzan. Eskertza gisa, 2016an egin zioten omenaldia Zumaian.

Zintak

ZUM-113

- **Proiektua:** Zumaiako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Odria, Haizea
- **Data:** 2021-09-20
- **Iraupena:** 45 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Odria, Haizea

Pasarteak

1. San Telmo kalea

- **Erref:** ZUM-113/002
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:01:16. **Bukatu:** 00:03:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

<p>San Telmo kalean bizi ziren. Bertako jaiak nolakoak izaten ziren. Etxeetan hamaiketakoa prestatzen zen, salda eta haragi egosia, eta ezagunei eskaintzen zitzairen. Paperezko banderekin apaintzen zen kalea. 'Riojano'-aren bodega zegoen, dendarik ez.</p>

2. Eskolan 14 urtera arte

- **Erref:** ZUM-113/004
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:03:24. **Bukatu:** 00:06:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Kostako lantegiak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak

Laburpena:

<p>Arrangoletako herri eskolara joan zen umetan. 14 urterekin Ostolaza aroztegiari hasi zen lanean. Soldaduska egin ondoren Xey lantegian hasi zen. Eskolan gustuko ez zituzten gauzak egitera behartuta zeuden, Espainiako bandera jasotzea adibidez. Material gutxi erabiltzen zuten. Dena erdaraz hitz egin behar izaten zuten. Zigorak.</p>

3. Umetako jolasak

- **Erref:** ZUM-113/005
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:06:46. **Bukatu:** 00:09:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Kirola
- Aisia » Mendia eta hondartza

Laburpena:

Futbolekin jokatzen zuten gehienbat, pilotan ere bai. San Telmo kalean auzoko umeekin jolasten. Kanikak, txapak... Pote-potezka. Neskak eta mutilak batera ibiltzen ziren. Igeri egitea gustatzen zitzaien.

4. Txikitatik musikari lotua

- **Erref:** ZUM-113/006
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:09:09. **Bukatu:** 00:13:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Gaztetan bandan jotzen zuen. Txaranga ere sortu zuten eta leku askotara joaten ziren. Hainbat musikari egon dira familian: aita, anaia, lehengusuak... Aitaren osaba, Juanito Goikoetxea, bandako zuzendaria izan zen. Musika ikasketa gutxi egin zituen, baina belarri ona zeukan. 20 partaidetik gora ziren bandan. Garai batean bi banda egon ziren, Jose Mari Romatet zen banda txikiko zuzendaria. Berak tronboia jotzen zuen. Kontzertu zail batzuk ditu gogoan.

5. Txarangekin festaz festa

- **Erref:** ZUM-113/007
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:13:14. **Bukatu:** 00:15:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Zumaiako txarangan ibiltzen zen baina beste herriren batean beharra baldin bazen haiekin jotzera joaten zen. Inauterietan Tolosako txarangarekin. Zumaiako txarangak 'Izustarri' izena zuen lehenengo eta gero 'Xumai'. 20 partaidetik gora izaten ziren. Entseguak parrokiaren lokalean egiten zituzten.

6. Arraunerako ontzi motak

- **Erref:** ZUM-113/009
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:15:43. **Bukatu:** 00:17:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Arraunerako ontzi motak: batela, trainerilla eta trainerua. 18 urtera arte batelean ikasten dute. Arraunen neurriak ezberdinak izaten dira ontzi bakoitzerako.

7. Traineruaren atalak

- **Erref:** ZUM-113/010
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:17:55. **Bukatu:** 00:18:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Traineruaren atalak: tosta (eserlekua), hanka-lekua eta toleta (arrauna ipintzen den lekua).

8. Patroiaren lana

- **Erref:** ZUM-113/012
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:19:23. **Bukatu:** 00:20:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Patroiaren lana garrantzitsua da. Gauza asko eduki behar ditu kontuan.

9. Aita Mari arraun elkartearen sorrera

- **Erref:** ZUM-113/013
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:20:07. **Bukatu:** 00:22:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Aita Mari arraun elkartea 1975ean sortu zen, baina aurretik ere ibiltzen ziren arraunean: 'Miralles', 'Proes' (Manuel Galarraga), Jose Inazio Apestegi....

Soldaduskara joan aurretik Luis Mari bera ibili izan zen. Kuadrillakoen artean batela ere eraiki zuten. Kluba sortu ondoren, 1978an atera zuten lehen aldiz trainerua. Santurtzik saldu zien ontzi hura. Ordutik beti atera izan da, geldialdirik gabe.

10. Arraun elkarteko lehendakari

- **Erref:** ZUM-113/014
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:22:34. **Bukatu:** 00:24:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

1982an arraun elkarteko lehendakaritza hartu zuen Luis Marik eta 2013ra arte egon zen. Zuzendaritzan gazteak sartzea gustatuko litzaioke, baina ez dira animatzen. Elkartean mota guztietako lanak egin izan ditu.

11. Hasierako patroiak

- **Erref:** ZUM-113/015
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:24:46. **Bukatu:** 00:25:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Hasierako urteetan Joxeba Sasian 'Artia' izan zen patroia, Joseba Aristi ondoren. Gero haren ilobak ibili izan dira. Entrenatzailea patroia bera izan ohi zen garai haietan.

12. 1984an Zumaiak bandera guztiak irabazi

- **Erref:** ZUM-113/017
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:26:28. **Bukatu:** 00:27:53

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

1984an Zumaia bandera guztiak irabazi zituen. Inork ez du marka hori hautsi. Lehenengo bandera 1981an lortu zuen Zumaia. 80ko hamarkada izan zen zumaia-errentzat onena.

13. 1983ko Kontxako Banderaren polemika

- **Erref:** ZUM-113/018
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:27:53. **Bukatu:** 00:30:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

<p>1983ko Kontxako Banderan gertatutako istiluak: sailkapenerako estropada jokatu zenean, Orio kanpoan geratu zen, baina epaileek sailkapenean sartu zuten eta Pedreña utzi zuten kanpoan. Banderaren egunean, zumaia-errentak irabazteko aukera asko zituzten arren, ez ateratzea erabaki zuten, protesta gisa. Urte hartan uholdeak izan zirenez, Kontxara joateari uko egin zioten tripulazioekin Castron estropada bat antolatu zuten ('Uholdeen Bandera'). Zumaia irabazi zuen. Egun berean Donostian Kontxako Bandera bertan behera geratu zen eguraldi txarragatik. Hurrengo urtean irabazi zuen Zumaia Kontxako Bandera.</p>

14. B trainerua

- **Erref:** ZUM-113/019
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:30:48. **Bukatu:** 00:31:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Urte askotan bi traineru atera izan ditu Zumaia. Baina lan eta diru asko eskatzen du bi ontzi mantentzeak.

15. Neskak arraunean

- **Erref:** ZUM-113/020
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:31:50. **Bukatu:** 00:32:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak

Laburpena:

Neskak hasi zirenean (2005ean), Getariarekin batera ateratzen ziren. Zumaia izan zen aitzindaria neskak ateratzen. 2013an Kontxako Bandera irabazi zuten neskek.

16. Arraunerako baliabideen bilakaera

- **Erref:** ZUM-113/023
- **Iraupena:** 0:04:29. **Hasi:** 00:33:28. **Bukatu:** 00:37:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Arraun mundua asko aldatu da. Gaur egun ontziak material hobeagokoak dira eta gutxiago pisatzen dute. Itsas kiroldegia 1990ean egin zen. Hori egiteko orduko alkatearen (Castor Agirrezabalaga) atzetik ibili zen Goiko. Orain ontzi gehiago dituzte eta txiki geratu da. Horren aurretik erabili zituzten lokalak. Orain prestatzaile fisikoa eta dietista dauzkate. Lehen kamioietan garraiatzen zituzten traineruak eta "lápiz plomo" ematen zitzaaien (lan oso zikina).

17. Oikiarrek trainerua atera eta irabazi

- **Erref:** ZUM-113/024
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:37:57. **Bukatu:** 00:39:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak
- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

Oikiarrek trainerua atera zuten 1930ean eta Zarauzko bandera irabazi.

18. Zumaiak 24 orduan 3 estropada irabazi

- **Erref:** ZUM-113/026
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:39:19. **Bukatu:** 00:40:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak
- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:

1984an Portugaleten eta Zarautzen jokaturako 3 estropada irabazi zituen Zumaiak. Lehen astakeriak egiten zituzten.

19. Arrauna, kirol gogorra

- **Erref:** ZUM-113/027
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:40:42. **Bukatu:** 00:42:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Uretako kirolak
- Aisia » Kirola » Arrauna
- Itsasoa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Arrauna kirol gogorra da, batez ere neguan. Itsasoari beldurra ez baina errespetua izan behar zaio. Orion behin trainerua hondoratu eta mutil bat ito zen. Irunen ere patroia bat ito zen. Asegurua edukitzea garrantzitsua da.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com